

Een duister begin.

Drie documenten markeren het waarschijnlijke begin van een min of meer regelmatige en op Frankrijk gerichte handel in schapen door ondernemende lieden uit Venray:

- Een brief d.d. 7 oktober 1809 (dus nog in de Franse tijd) van Jan Willem Luttens – rentmeester van kasteel Well – aan zijn participaal Peter Willem Baron de Liederl die zich in Parijs ophoudt. Hierin wordt gerept over een betaling van 3000 gulden Cleefsch van schaapskoopman Poels uit Venray.
- Een Provinciaal Verslag van 1822, betrekking hebbend op de situatie in Venray. Hierin wordt vermeld, dat de enige vorm van nijverheid van het inmiddels 3893 zielen tellende Venray bestaat uit de handel in schapen: aan de hand van een verleende uitreisvergunning wordt geconcludeerd dat er per maand 400 tot 500 schapen naar Frankrijk worden gebracht.
- Een politieverlag van 3 augustus 1824, waarin een buitenlands paspoort wordt verstrekt aan Gerard Poels, schaapskoopman in Venray (die van 1799 tot 1857 op de Martine-plâts op Weverslo woonde).

Deze drie documenten pleiten voor de veronderstelling, dat de Venrayse schapenhandel naar het buitenland ontstaan moet zijn in de Franse tijd (1794-1814). In het begin is deze handel ongetwijfeld een zaak van individuele ondernemers geweest. In 1822 lijkt er al zoiets als een compagnie te bestaan, waarvan mogelijk Gerard Poels deel heeft uitgemaakt. Het buitenlands paspoort, dat hij in 1824 aanvraagt, moet bijna zeker betrekking hebben gehad op Frankrijk, Nederland en België vormden in die tijd de Verenigde Nederlanden (1815-1830), zodat voor reizen naar België geen grenspapieren vereist waren. De Duitse

gebieden kwamen voor de schapenhanden in dat stadium nog niet in aanmerking.

Waar de schapenhouderij enige omvang heeft, daar bestaat in het algemeen ook handel in schapen.

Men mag aannemen dat in perioden met een hoog schapenbestand in Venray de lokale schapenhandel ook hoogconjunctuur gekend heeft. De periode 1795-1810, de Franse tijd, is zo'n tijdperk geweest. Toen liep de schapenstapel in Venray op van 2470 tot 6428 stuks. Schapen worden dan niet alleen gehouden voor bemesting en wol, maar ook voor de verkoop.

Een langdurige bloeiperiode zien we ook tussen 1844 en 1873, met aantallen van 6320 en 7990 stuks. Deze periode valt samen met de vette jaren van de Grote Compagnie.

Het ontstaan van de Compagnie valt chronologisch ongeveer samen met een ander historisch feit dat een band heeft geschapen tussen Venray en Vlaanderen: de overname van het klooster "Jerusalem" door zusters uit Thildonk. Thildonk is een plaatsje bij Leuven. Sinds 1832 is daar een Ursulinenklooster gevestigd dat zich mag verheugen in een grote toestroom van nieuwe roepingen. Dat doet deze jonge gemeenschap ertoe besluiten, uit te zien naar de stichting van een nieuwe kloostergemeenschap, zo mogelijk in combinatie met een onderwijsinstelling.

In Venray ligt sinds 1802 een klooster leeg: "Jerusalem", gesticht in 1422 en tot aan de opheffing bewoond door zusters Augustinessen. In de Frans tijd zijn de gebouwen veranderd in een ruïne. Wanneer de pastoor van Venray dit klooster ter beschikking stelt, vertrekken op 16 september 1838 acht zusters – hiertoe ook aangemoedigd door de bisschop van Luik – per huifkar naar het verre Venray.

In 1840 genieten op Jerusalem al 44 pensionnaires opvoeding en onderwijs. Het bevolkingsregister van Venray vermeldt in 1848 al 117 religieuzen en leerlingen, afkomstig uit o.a. Sint Truiden, Leiden, Berchem, Druten, Neuwied, Koblenz, Londen, Bunningen, Woms en Neuss. De familienaam Lecomte komt

voor bij de bewoners van Jerusalem. Deze naam keert later terug bij de leden van de Grote Compagnie.

Activiteiten: op 12 december aanstaande zal de Stichting Loobeek een avond organiseren om de stand van zaken en de ontwikkelingen met betrekking tot de realisatie van het project 'Loobeek' bij belangstellenden onder de aandacht te brengen. Nadere informatie hierover zal via Ôs Krentje bekend gemaakt worden.